הוצאה הצבורית הגיעה לשחרר את משלמי המס ואת השלטונות מוטרדך באוסתיות הסורים

מכן להגדיל את סכום הזיכוי המכסימלי מ־30 ל־45 ל״י לנפש אחד ומ־60 ל״י ל־90 ל״י.

גדול יותר, באופן שהרווח לכל ראש יהיה נמוך יו־

של האוכלוסיה נושא בנטל בר־תי שוה של המס לעומת החלק השני.

ראיינתי את „ילד הפלא"

מאת נ. בר־אורין

פיאות שחורות מסולסלות, לחיים שמנמנות, זוג עינים שחורות ומבריקות שאישוניהן מרצדים בשובבות ובסקרנות וחיוך מלא חן וביישני על שפתיים צרות — זהו מראה פניו של ישראל משה „ילד הפלא" בן הארבע שהשמועות על „גאוניותו" מוסיפות להכות גלים בחוגים רחבים בירושלים ועוררו גל של התלהבות בקרב החרדים, הרואים בתופעה זו גילוי כחות עליונים העלול להשפיע על קטני־האמונה.

אך למרות שהצלחתי להבקיע את „מסך הברזל" שנוצר מסביב לילד ול„ראיין" אותו, לא עלה בידי להסיר את הלוט מעל המיסתורין האופף אותו, כיוון שיד אביו לא זזה מידו והוא שמר על המשמר שהילד לא ישיב לשאלות הנוגעות לבקיאותו בים התלמוד ובספרי קודש אחרים, בהתאם לפקודת האדמו"ר מבלז, שאסר להפיץ את ה„סוד" ברבים עד שהילד יגדל.

לא על נקלה הגעתי למקום מגורי הילד. הסיפורים על ה„ינוקא" היודע לקרוא בעל פה כל קטע שהוא בתנ"ך, בש"ס, ברמב"ם, ב„יורה דעה" ואף ב„זוהר" וספרי האחרונים, לאחר שהוא שומע רק את ההתחלה — מתהלכים בעיר מזה שבועות רבים. ומפה לאוזן מוסיף כמובן כל אחד נופך משלו. סיפרו שהילד הועבר למקום מגור בבאר־שבע. אחרים אמרו שהילד הובא מבאר־שבע לירושלים. שמועה שלישית אמרה שלעיר באר שבע אין כל קשר לענין וכי הכוונה היא לרחוב באר שבע בסביבת מאה־שערים... אחד מעתוני הבוקר הודיע השבוע שהילד לומד בתלמוד־תורה בשכונת בית־ישראל ועתון שני טען שה„עילוי" נתגלה בבית בקטמון.

* * *

לאחר בילושים מקיפים בקרב חסידי בלז וסטמר נמסרה לי ב„סודי סודות" הכתובת הנכונה של ה„חדר", שם ביקר הילד מאז התחיל ללמוד א"ב. ה„חדר" נמצא בבית ערבי נטוש, במרחק כמה עשרות מטרים מהגבול. דבר ביקורי שם, לא נעלם מעיני הלגיונר שעמד בעבר השני עם נשקו... אך הדבר לא הפריע ל־15 הפעוטים שישבו בפנים ושיננו את משנתם.

„סרול משה" אין נשמע (ישראל משה „איננו")... קראו הילדים עוד לפני שהספקתי לשאול עליו. הם יודעים כבר שישראל משה הוא מרכז התעניינותם של המבקרים. „תצאו החוצה לשחק" ציוה עליהם ה„מלמד", מחסידי סטמר, שמתניד תמרים בתגורת משי שחורה. וכעוד הילדים משחקים בעליזות ליד ערימות גדרי התיל, סיפר לי המלמד בקול רווי מיסתורין ובחשאי והוסיף כי הילד איננו מבקר יותר בחדר וכי הוא הולך יום יום לביתו ומלמד אותו שם...

„כל מה שמספרים עליו שקר, אלא כטיפה מן הים ממה שאני יודע עליו..." המשיך המלמד. „לימדתי אותו א"ב. עם הילדים הקטנים. אך פעם, בעת שלימדתי חומש עם הילדים הגדולים יותר, הבחנתי שישראל משה יושב בצד וקורא בעל פה את הפסוקים עוד לפני שאני אמרתי אותם... כשנשנה הדבר פעמים אחדות התחלתי לחקור מנין שאב את ידיעותיו. לתמהוני הרב אמר שהוא יודע זאת מעצמו והמשיך לקרוא פרקים שלמים בעל־פה. בחנתי אותו בפרקים אחרים בחומש ובתנ"ך ולאחר מכן במשניות ובגמרא והוא ידע בכל מקום... חשבתי שאולי מלמדים אותו בבית. אך אביו טען שאין לו כל מושג היכן יכול הילד לקלוט את ידיעותיו... ואז ידעתי שנשמה גדולה שוכנת בילד"...

לדעת המלמד „הדבר מתקבל על הדעת" כיוון שאבי הילד הוא מגזע רבי עקיבא איגר ואמו צאצאת אדמו"רים ידועים...

לשאלתי אם הילד בקי גם בלימוד תוס׳ ענה המלמד בשלילה בהוסיפו: „אבל הוא קורא בעל פה „כמו מים" דפים שלמים של „תרגום־יונתן" ושל ספרי ה„זוהר" וספרי מהר"ן מברסלב ואף קטעים מדברי תורתו של האדמו"ר מסטמר שליט"א"...

במערב הפרוע

לאחר הפצרות מרובות גילה לי המלמד ב„סודי סודות" את מקום מגורי הילד.

* * *

ילדה כבת חמש שיחקה ליד הבית. „ישראל משה בבית?" שאלתי את הפעוטה. „לא, הנה הוא שם, עם אבא"... השיבה באידיש.

האב, יהודי כבן 35 בעל זקן שחור ופנים חיוורים, הוביל בידו את הילד (כנראה לטיול קצר, כיוון שהוא כלוא בבית) ושני „אברכים" שארבו לו כנראה שעה ארוכה נשרכו אחריו וניסו לדובב אותו. הם הגישו לילד כסף, ממתקים, אף דמי פורים ובלבד שיגיד להם אם הוא יודע תורה. אך הוא הביט בפני אביו וסירב לדבר. „אתה יודע, ישראל משה, שנים אוחזין בטלית... אמור הלאה... קח את השוקולדה ישראל משה... שור שנגח את הפרה... אמור הלאה... ויקרא אל משה... אמור הלאה"... אולם האב עמד על המשמר: „ישראל משה, גידענקסט וואס דער רבי האט גיזאגט (אתה זוכר מה שאמר האדמו"ר)?"... והוא מחזיר את הלידה ואת השוקולדה ואינו פוצה פה.

האברכים הרפו ממנו רק כשהאב נכנס אתו הביתה — ואז הגיע תורי.

האב התיחס אלי באדיבות רבה, אם כי לא הסתיר ממני את מורת־רוחו על כך שרבים הם המשכימים לפתחו.. העניות והדלות מבצבצת מכל פנה בדירה הצרה. האשה, הנראית צעירה בהרבה ממנו עסקה בכביסה. בבית הסתובבו שלש ילדות וילד אחד נוסף ל„ילד הפלא". הם עלו לארץ לפני 4 שנים מהונגריה. האב הוא מגיד שיעור באחת הישיבות בירושלים.

התחלתי לסובב את הילד בשאלות אולם ההורים התחננו בפני שאפסיק וטענו כי כל הסיפורים המתהלכים על הילד אינם נכונים.

„אם כן, תנו לי לבחון את הילד ואם איוכח שאמנם אין יסוד לשמועות אפרסם זאת ברבים"...

„אבל האדמו"ר אסר לבחון אותו", טען האב.

„אם הוא ילד רגיל, מדוע אסור לבחון אותו?"

על כך לא מצא האב מענה וטען שוב שכל הענין הוא פרי דמיונו של המלמד „הרואה חלומות באספמיה"...

הם הרשו לי לשאול אותו שאלות בענינים רגילים והילד ענה בהבנה. אולם לא מצאתי בו שום דבר היוצא מגדר הרגיל. כשלא יכלתי לשלוט ביצרי התחלתי שוב בנסיון לבחון את הילד בלימודי־קודש. שלחו אותו לחדר השני באמתלה שהוא עיף וצריך לנוח...

„איך קען יא לערנען (אני כן יודע תורה)"... קרא הילד מהחדר השני. אולם האב עשה בידו תנועת־ביטול... „המלמד הכניס לו את זה בראש"...

יצאתי משם מבלי לדעת למי להאמין — למלמד או להורים...